

Stichting Hulpfonds Jongeren Roemenië

Echte hulp is investeren in mensen!

23e

NIEUWSBRIEF ROEMENIË

december 2018

Aan: donateurs en sympathisanten van de **Stichting Hulpfonds Jongeren Roemenië** en overige geïnteresseerden.

Alstublieft, onze 23e Nieuwsbrief.

Zoals gebruikelijk met de belangrijkste kengetallen van de stichting, een verslag van de activiteiten en een stukje over de politieke toestand in Roemenië. Op deze manier leggen we verantwoording af, u hebt er recht op te weten wat er met uw geld gebeurt.

Uit reacties in vorige jaren weten we dat deze jaarlijkse informatie erg wordt gewaardeerd. We hopen dat dit nu weer het geval is. Mocht u willen reageren, graag!

Recent: bezoek aan de directeur en medewerkers van de Kinderbescherming in Dorohoi. Links de directeur; links op de bank de contactpersoon van onze stichting in Roemenië, mevr. Iulia Gavril.

Ons Hulpfonds en aantallen studiebeurzen.

Het volgende staatje geeft een historisch overzicht van de verstrekte studiebeurzen:

1994/1995	1	2002/2003	76	2010/2011	106
1995/1996	5	2003/2004	83	2011/2012	96
1996/1997	13	2004/2005	96	2012/2013	87
1997/1998	29	2005/2006	80	2013/2014	83
1998/1999	30	2006/2007	68	2014/2015	83
1999/2000	41	2007/2008	72	2015/2016	70
2001/2002	43	2008/2009	76	2016/2017	69
2002/2003	66	2009/2010	70	2017/2018	65

Opmerking: de vermelde cijfers zijn de aantallen studenten die geaccepteerd zijn voor een beurs in een bepaald studiejaar. Het werkelijk ondersteunde aantal studenten ligt altijd wat lager. Dat heeft meerdere redenen. Zo zijn er studenten die stoppen met de studie; of ze voldoen niet aan de administratieve verplichtingen. Sinds februari 2017 sturen we de beurzen rechtstreeks vanuit Nederland naar de bankrekening van de studenten, en passen we onze regels strikt toe. Dat heeft een merkbare verlaging tot gevolg gehad van het bedrag aan uitbetaalde beurzen. Zoals ook te zien is in het overzicht hieronder.

Financiën

Inkomsten	2012	2013	2014	2015	2016	2017
<i>Vast</i>	13.611,31	17.962,86	14.717,27	8.089,99	12.434,62	10.870,44
<i>Incidenteel</i>	7.315,-	6.525,00	7.305,-	7.099,24	5.319,62	3.925,47
<i>Rente</i>	98,60	208,05	161,63	163,26	37,51	9,10
Totaal:	21.024,91	24.695,91	22.183,90	15.262,49	17.791,74	14.805,01

Uitgaven						
<i>Studiebeurzen</i>	19.500,-	17.700,00	16.750,-	16.300,-	14.450,-	9.352,-
<i>Kosten</i>	856,39	811,69	1.073,01	525,50	1.165,61	618,86
<i>kosten DVD</i>			1.070,47			
Totaal:	20.356,39	18.511,69	18.893,48	16.825,50	15.715,61	9.970,86

Toelichting

Ons fonds is financieel gezond te noemen, dank zij het feit dat er veel trouwe donateurs zijn. Vele daarvan zijn al sponsor vanaf de beginjaren van de stichting. Maar de gemiddelde leeftijd ligt hoog. Met de onvermijdelijke consequentie dat er donateurs afvallen door overlijden. Dat proces is gaande.

Aan de andere kant is het verheugend dat er zich elk jaar nieuwe sponsors melden. Vaak tekenen ze een schenkingsakte (voor 5 jaar), waarmee de donaties fiscaal aftrekbaar zijn.

Bezoek aan Roemenië

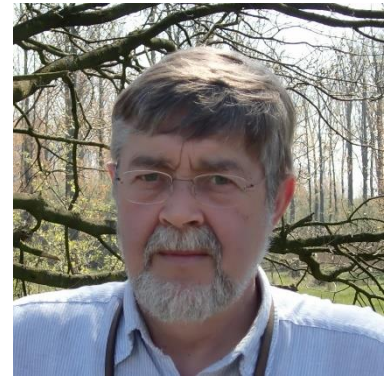
In de vorige Nieuwsbrief heeft Rud Leunissen, voorzitter en oprichter van de stichting, laten weten dat hij in 2017 zijn laatste bezoek aan Roemenië had gebracht. Omdat bestuurslid George van Neijenhoff verhinderd was wegens drukke werkzaamheden heeft secretaris Piet Verhoeven een reisgezel gevonden in zijn broer Jan. Die is al vele jaren sponsor van de stichting; hij vond het een welkome manier om met het land Roemenië kennis te maken. Hier volgt het verslag van zijn indrukken.

Naar Roemenië met de “Stichting Hulpfonds Jongeren Roemenië”

Van 19 oktober t/m 3 november 2018

Mijn broer Piet vroeg me afgelopen zomer of ik in oktober mee wilde gaan op de jaarlijkse Roemeniëreis, want door omstandigheden waren de andere twee bestuursleden verhinderd. Hij vertelde me wel meteen dat alle reis- en verblijfkosten voor eigen rekening zouden zijn en gezien moeten worden als een schenking aan de Stichting Hulpfonds Jongeren Roemenië. Dit is dus het ultieme ‘er blijft niets aan de strijkstok hangen’.

Mijn vrouw en ik zijn al heel lang donateur en ik wilde wel eens met eigen ogen zien waar en aan wie de stichting de donaties besteedt. Bovendien was ik nog nooit in Roemenië geweest – een buitenkansje dus.

Hoe hebben we gereisd?

De reis erheen en terug per gesponsorde auto: totaal 6 reisdagen. Drie dagen heen en 3 dagen terug. Waarom per auto zult u zich afvragen, want die vraag stelde ik ook; is het vliegtuig incl. autohuur niet goedkoper? Een auto was blijkbaar altijd nodig om extra spullen mee te nemen zoals bijvoorbeeld laptops en deze keer een groot aantal tennisrackets en cadeautjes voor de studenten.

De reiskosten: ongeveer 300 liter brandstof voor de auto (4700 km totaal), vignetten voor Oostenrijk en tol voor Hongarije en Roemenië. Plus 4 overnachtingen en het bijbehorende natje en droogje. Als je er even aan rekent dan blijken de kosten voor auto resp. vliegtuig ongeveer gelijk te zijn. Maar je bespaart 4 reisdagen met – het moet gezegd worden – de nodige risico's op ongelukken.

Ik heb begrepen dat er waarschijnlijk niet veel spullen meer meegenomen zullen worden naar Roemenië, daarvoor is een auto dus niet meer nodig. Je hebt wel een auto nodig om de verschillende steden te bezoeken waar studenten studeren. En het geeft ook de mogelijkheid toeristische uitstapjes te maken. Zo hebben wij de gelegenheid gehad enkele musea en twee kloosters te bezichtigen, zeer de moeite waard!

Hoe ziet het land en zijn bevolking er uit?

Ik zag mooie landschappen, vooral agrarisch van aard en natuurlijk de bergrug die door Roemenië loopt: de Karpaten. De wegen zijn gemiddeld slecht, voor onze begrippen. De bevolking ziet er behoorlijk welvarend uit. Het openbaar vervoer (trein en tram) moet het met oud materiaal doen. In de steden ziet het er allemaal wat beter uit. Auto's zijn veelal geïmporteerde tweedehandsauto's.

Zelf fabriceren ze de Dacia's – die zie je ook tamelijk veel. Er wordt niet of nauwelijks gefietst, de wegen zijn daar dan ook absoluut ongeschikt voor. Er wordt veel gelopen en gelift. Je ziet incidenteel nog boeren met paard en kar op de weg.

Roemenië is nu 11 jaar EU-lid, heeft 21,5 miljoen inwoners op 238 000 km² Ter vergelijking: Nederland 17 miljoen inwoners op 41 500 km².

Bezoek weeshuizen, kinderbescherming, sociale diensten en de studenten zelf.

Omdat kandidaat-studenten worden voorgedragen door directies van weeshuizen, door de kinderbescherming of door de sociale diensten van universiteiten, worden die jaarlijks bezocht. De bedoeling van deze bezoeken is ook om informatie te krijgen over de studenten die al ondersteuning krijgen. Gaat het goed met de studie? Hebben zich bijzondere omstandigheden voorgedaan? Et cetera. Daarnaast wordt gevraagd naar nieuwe kandidaten voor ondersteuning. Er vallen er namelijk jaarlijks tussen de 20 en 25% af, omdat ze afstuderen of --wat incidenteel voorkomt-- zijn gestopt met de studie t.g.v. bijvoorbeeld ziekte, of omdat ze niet meer hebben kunnen aantonen dat ze nog studeren. Een bewijs van inschrijving (certificaat) moeten alle studenten op 2 verschillende momenten per studiejaar door het opleidingsinstituut laten opmaken en in origineel opsturen naar de

contactpersoon van de stichting. Dit document bewijst dat ze werkelijk nog studeren. Is er géén certificaat, dan wordt er géén geld overgemaakt.

Tevens wordt geprobeerd ter plekke de studenten zelf te spreken te krijgen om ze te interviewen over hun vorderingen. Vaak zijn de studenten op school, dus moet er contact worden opgenomen per e-mail of telefoon om een interviewtjdstip af te spreken. Die gesprekken verlopen wel eens moeizaam omdat niet alle studenten het Engels goed machtig zijn, met name de eerstejaars. Soms brengen ze een bevriend iemand mee die dan moet tolken.

Alle studenten zijn erg blij met de financiële ondersteuning en kunnen het goed gebruiken. Een enkeling heeft er ook nog een baantje bij.

Wat doen de studenten ná afstuderen

Als een studie is afgerond kunnen ze eventueel nog verder studeren. De uitblinkers hoeven soms geen collegegeld te betalen. Als ze een baan zoeken na afstuderen dan is dat helaas vaak in het buitenland en in een beroep waarvoor ze niet opgeleid zijn. Het buitenland is in trek vanwege de relatief hoge verdiensten – vooral willen ze naar Engeland. Een Brexit zal misschien roet in het eten gooien.

Verpleegkundigen zou Nederland uitstekend kunnen gebruiken, maar bij ons is een BIG-registratie verplicht. Duitsland schijnt wel een project met Roemenië te hebben voor verpleegkundigen.

Het is natuurlijk jammer dat na een dure studie veel studenten naar het buitenland verdwijnen en niet bijdragen aan de opbouw van hun eigen land.

Het werkloosheidspercentage ligt in Roemenië op nagenoeg hetzelfde lage niveau als in Nederland, beide rond de 4%. Er is dus werk genoeg.

Hoe zinvol is de financiële ondersteuning?

De stichting wil weeskinderen en/of kansarme jongeren de mogelijkheid bieden na de middelbare school verder te studeren (beroepsopleiding of universitair). De Roemeense overheid neemt voor de studenten die onder de Kinderbescherming vallen slechts de primaire levensbehoeften voor haar rekening, zoals onderdak, eten en reizen met openbaar vervoer. De stichting schenkt de studenten elk kwartaal 50 euro voor extra privé-uitgaven.

Als je de EU-statistieken bekijkt dan is de 200 euro/jaar een aanzienlijk bedrag in Roemenië. Ik had al een indruk van het prijspeil gekregen door in enkele markten, supermarkten en winkelcentra rond te kijken. Daar is je gulden, althans voor levensmiddelen, echt een daalder waard. Luxegoederen zoals elektronica zijn er duur.

Ik heb in onderstaande tabel wat cijfers vermeld die afkomstig zijn van de EU-website (Eurostat). Dit geeft een indruk van de economische toestand in Roemenië t.o.v. Nederland. Enkele economische kengetallen:

	Nederland 2017	Roemenië 2017	
BNP (Bruto nationaal product) (EU=100)	128	63	
BNP toename t.o.v. 2016	2,9	7,3	<i>Er zit dus groei in Roemenië</i>
Prijsniveau voor huishoudens (EU=100)	112	52	<i>Ro minder dan de helft van NL</i>
Prijs energie (EU=100)	103	53	<i>Ro de helft van NL</i>
prijs voedsel, alcoholvrije dranken (EU=100)	103	62	<i>Goedkoop eten dus</i>
Prijs kleding (EU=100)	111	92	
Prijs alcoholische dranken, tabak (EU=100)	109	69	<i>goedkoop</i>

Conclusie uit de tabel: € 200 is een behoorlijk bedrag in Roemenië en een welkome aanvulling. Wezen en kinderen uit armlastige gezinnen kunnen namelijk niet aankloppen bij ouders voor financiële ondersteuning.

De studenten die ik ontmoet heb zien er allen goed uit. Ze geven te kennen dat ze blij zijn met de financiële ondersteuning.

Wat mij opviel is dat je in het noordoostelijke deel - waar de stichting actief is - geen dikke mensen ziet. Dit is dan ook het armste deel van Roemenië. Ben je op de terugweg en aan de andere kant van de Karpaten (vroeger onderdeel van Hongarije): daar hebben de mensen duidelijk een maatje meer.

Er zijn relatief grote verschillen binnen Roemenië. Je ziet dat ook aan de slechte staat waarin de wegen verkeren op het agrarische platteland: je moet steeds goed opletten, want je rijdt zo in een gat in de weg; wanneer die gesignaleerd en gerepareerd worden is me een raadsel. De infrastructuur in de steden is aanzienlijk beter.

Samenvattend:

ondersteuning van armlastige studenten is erg nuttig en een goede investering voor de toekomst van zowel de student zelf als – in dit geval - een land in ontwikkeling. Dit laatste is een goede reden om de ondersteuning in dit land te geven.

Boxtel, 24 november 2018

Jan Verhoeven

Misschien krijgt u, dit reisverslag lezende, het idee om het land Roemenië ook eens op deze manier te leren kennen. Meld u zich dan bij secretaris Piet Verhoeven; hij kan u alle inlichtingen geven. U kunt er van uitgaan dat toekomstige reizen waarschijnlijk met het vliegtuig gedaan zullen worden. Zo'n reis kan met twee personen, maar eventueel ook met een klein groepje. Afhankelijk van de wensen van reisgenoten kan de reisduur variëren van 1 tot 2 weken.

Ontmoetingen met studenten

Tijdens onze laatste reis hebben we weer veel van "onze" studenten ontmoet; om precies te zijn: 33. Daarvan waren er 12 eerstejaars. In deze gesprekken, meestal een half uurtje durend, vragen we altijd naar de persoonlijke omstandigheden van de betreffende student(e). En we geven uitleg over hun verplichtingen om de beurs te krijgen en te houden. Ze ontvangen allemaal een cadeautje, dit jaar bestaande uit een USB-memory stick. De meisjes mogen tot slot hun keuze maken uit de rijk voorziene doos met cosmetica die elk jaar wordt meegegeven door de DA-drogisterij Oukouk in Munstergelen. Dan merk je hoe weinig ze gewend zijn aan zulke "luxe".

Madalina Danila. Eén van de 33 was uiteraard Madalina Danila. Dat is de studente waar we twee jaar geleden een speciale geldinzameling voor hebben gehouden. Het gaat erg goed met haar. Ze heeft het 3e jaar (Medicijnen) met zo'n goede punten afgesloten dat ze het vierde jaar is vrijgesteld van collegegeld.

Ze heeft ons ook erg goed geholpen. Om de studenten te ontmoeten maken we altijd een telefonische afspraak. Voor deze belronde op zaterdagmorgen kregen we steeds assistentie van Florina Clicinschi, de studente waarmee onze stichting begon in 1994. Maar dit jaar was ze niet beschikbaar. Madalina was direct bereid om haar te vervangen. En ze bleek daarbij opmerkelijk handig in het organiseren van de ontmoetingen.

Behalve met de studie gaat het ook als persoon goed met haar. Ze is de schok van het verlies van haar vader duidelijk te boven en ontwikkelt zich tot een zelfstandige en zelfbewuste jonge vrouw. Ze heeft te kennen gegeven dat ze in een later stadium van haar studie graag naar Nederland komt om de vele Nederlandse sponsors van haar persoonlijk te ontmoeten.

Enkele notities uit gesprekken met studenten

- Sabina, 3^e-jaars studente Telecommunicatie, vroeg onze hulp voor een vriendin van haar. Die moest naar Istanboel voor de operatieve verwijdering van een tumor in het halsgebied. De operatie, de reiskosten en de nabehandeling kosten veel geld. Om haar vriendin te kunnen helpen vroeg Sabina

ons of ze haar beurs voor het hele jaar in één keer kon krijgen. Aan dat verzoek hebben we gehoor gegeven.

- Ionela, 1e-jaars Landbouwkunde: mijn moeder is 5 jaar geleden vermoord door een man die haar telefoon wilde stelen.
- Renata, 1e-jaars Letterkunde: mijn vader is alcoholist, en al 9 jaar het huis uit. Ik zie hem alleen als hij bij mijn moeder om geld komt vragen. Renata is een actief meisje; ze is in de hoogste klas van de Middelbare School door haar leraren financieel geholpen. Zij is één van de 10 studenten die door de Rotary Club van Iași ondersteund worden in het eerste jaar.
- Alina, 6e-jaars Medicijnen, vertelde dat ze een zwaar jaar tegemoet gaat; als ze het haalt is ze basisarts. Daarna volgt nog een heel zwaar "alles-of-niets"-examen (november 2019). Dat móet je halen om verder te kunnen.
- Vladuț, 2^e-jaars Verpleegkunde, vertelde trots dat hij zijn rijbewijs gehaald had. Onze vraag: "hoe kwam je aan het geld?". Antwoord: een Roemeense NGO heeft gesponsord.
- Olivia, 2e-jaars Economie, vertelde dat ze eigenlijk naar het Conservatorium had gewild, maar om "economische" redenen Economie was gaan doen. Ze gebruikt onze beurs om 1 à 2 keer per maand naar Cluj te reizen voor muzieklessen (dwarsfluit en piano). De treinreis duurt 7,5 uur (enkele reis) voor een afstand van 300 km, zo vertelde ze.
- Viorel, doet 2 studies, aan 2 verschillende universiteiten (Sociale Academie en Internationale Betrekkingen). Hij vertelt: mijn vader heb ik nooit gekend; moeder bedelt in het buitenland; ze wil geen contact met mij.

Nieuws over Roemenië

Eeuwfeest. Roemenië heeft dit jaar gevierd dat het land 100 jaar bestaat. Na de 1^e Wereldoorlog werd het Hongaarse Transsylvanië bij het koninkrijk Roemenië gevoegd, evenals Moldavië. Het contract werd op 1 december 1918 ondertekend. Die datum is nog altijd de nationale feestdag van Roemenië.

Zo ontstond "Groot-Roemenië". Het wordt "hereniging" genoemd, omdat ruim 400 jaar eerder de drie vorstendommen Moldavië (O), Transsylvanië (W) en Walachije (Z) voor het eerst verenigd werden. Dat gebeurde door Ștefan Cel Mare (Stephan de Grote), die met succes vocht tegen zowel Polen, Hongaren als Turken. Hij stichtte ook veel kerken en kloosters. Hij is zó populair dat hij in 2006 tot grootste Roemeen aller tijden gekozen werd.

Het logo van het eeuwfeest, in de kleuren van de Roemeense vlag, symboliseert de hora, een Roemeense folkloristische (ronde)dans. Sărbătorim împreună = dat vieren we samen.

De politiek

Corruptiebestrijding.

In de vorige Nieuwsbrief hebt u kunnen lezen dat er in 2017 massale demonstraties waren tegen de plannen om via wettelijke maatregelen corrupte politici uit de wind te houden. Dat patroon heeft zich in 2018 herhaald.

In april kreeg president Klaus Iohannis het verzoek van de regering om de actieve (!) directeur van het DNA (anticorruptieagentschap), Laura Kövesi, te ontslaan. Hij weigerde dat aanvankelijk, maar het grondwettelijk hof besloot een maand later dat hij verplicht was aan dat verzoek gehoor te geven.

In juni nam het parlement een wet aan met allerlei bepalingen die het werk van het anticorruptiebureau sterk bemoeilijken. Dit leidde tot felle demonstraties in augustus; op 10 augustus was er een massale demonstratie in Boekarest. Heel veel Roemenen die in het buitenland werken hadden de vakantie zo gepland dat ze aanwezig konden zijn. Het liep uit op een urenlange veldslag met de politie, waar honderden gewonden bij vielen.

In november kreeg Roemenië er flink van langs van de Europese Commissie. In een voortgangsrapport werd gesteld dat het de verkeerde kant op gaat met de aanpak van fraude, met de onafhankelijkheid van de rechtspraak en met de corruptiebestrijding.

Eerste vrouwelijke premier

Eind januari 2018 is Viorica Dancilă premier geworden, de derde premier in één jaar tijd. Daarmee heeft het land zijn eerste vrouwelijke premier. Dancilă was voordien europarlementariër.

Referendum over het homohuwelijk

Begin oktober is een referendum gehouden over het homohuwelijk. Homoseksualiteit was aanvankelijk strafbaar in Roemenië; mede onder druk van Nederland is dat artikel in de wet in 2001 opgeheven. Maar enkele NGO's, ondersteund door de invloedrijke Roemeense Orthodoxe Kerk, verzamelden zoveel handtekeningen dat een referendum moest worden gehouden. In de Roemeense grondwet wordt een gezin gedefinieerd als een verbintenis tussen "echtgenoten". Het voorstel was om dit te wijzigen in "man en vrouw".

De uitslag: de opkomst was met 20% te laag. Van de uitgebrachte stemmen was overigens 90% vóór de wijziging van de grondwet.

Verhouding met Nederland

Onze premier Mark Rutte is in september officieel op bezoek geweest in Roemenië. Dat is opmerkelijk, omdat de diplomatieke verhoudingen tussen beide landen lange tijd koel zijn geweest. De reden: Nederland heeft Roemenië uit het Schengenverdrag gehouden.

Er is niet veel naar buiten gekomen over zijn gesprekken met president Iohannis en premier Dancilă, maar vermoed wordt dat het te maken heeft met het voorzitterschap van de EU, dat Roemenië per 1 jan. 2019 gaat bekleden.

De economie

De lonen

Per 1.1.2018 is het minimumloon voor werknemers verhoogd van 1450 naar 1900 lei p. mnd., dat is € 416. Tegelijk daalde het % inkomstenbelasting van 16 naar 10. Het nettoloon stijgt desondanks niet veel: van 1065 naar 1162 lei. Dat komt omdat tegelijk de bijdragen aan sociale premies verhoogd zijn. Hiermee heeft Roemenië nog steeds een van de laagste bruto minimumlonen van Europa. Alleen Bulgarije (€ 261) en Litouwen (€ 400) liggen lager.

Per 1 maart zijn de lonen in de medische publieke sector met 70% verhoogd. Hiermee hoopt men de grote uittocht van Roemeense medici naar het westen een halt toe te roepen.

Het gemiddelde uurloon was in 2017 € 5,50; ter vergelijking: in de EU gemiddeld € 23,50.

De inflatie is de hoogste in de EU, 4,6% (mei 2018). Gemiddeld in de EU is het 2%.

Het BBP (bruto binnenlandse productie) zal volgens de prognose in 2018 met 5,5% stijgen, maar de welvaart is ongelijk verdeeld; een kwestie van "de rijken worden rijker, de armen blijven arm". Eurostat meldt dat N.O-Roemenië (het gebied waar onze stichting actief is) het armste gebied is van Roemenië en op vier na de armste regio van de hele EU.

Trek naar het buitenland

Zo'n 3 miljoen Roemenen werken in het buitenland. Ze melden de volgende redenen: meer geld te verdienen (37%), het politieke klimaat in Roemenië (37%), het economische klimaat (36%) en het medische systeem (32%). 21% van de jongeren wil binnen 2 jaar emigreren.

Meer dan de helft van de Roemenen heeft vrienden, kennissen of familie in het buitenland; het meest in (op volgorde) Engeland, Italië, Duitsland, Spanje, Frankrijk en de USA.

Er wordt door sommigen een arbeidsmarktcrisis voorspeld. Bedrijven kunnen heel slecht aan goed gekwalificeerd personeel komen. De werkloosheid is een van de laagste in Europa, 3,9%.

De landbouw

Roemenië heeft het beste landbouwjaar in de geschiedenis achter de rug. Er waren recordoogsten van granen en maïs. Een boer uit de omgeving van Botoșani vertelde ons dat Roemenië zelfs meer maïs had geproduceerd dan Frankrijk. Het weer was gunstig geweest, zei hij, met veel regen in juni, daarna droog en warm.

Een belangrijke factor is ook dat er de laatste jaren flink is geïnvesteerd in deze sector (mechanisatie, schaalvergroting); ook door buitenlandse partijen. De grondprijs ligt in Roemenië op ca. € 2.000,- per ha. In Nederland is dat € 63.000.

Naast deze grootschalige landbouw is er ook nog veel kleinschaligheid. Meer dan de helft van de boeren is ouder dan 60. Statistici hebben vastgesteld dat er meer dan 4.000 boeren ouder dan 90 jaar zijn! Dat zijn de mensen die in dorpen wonen en vanwege hun karige pensioen wel moeten blijven "boeren".

De energiesector

Roemenië staat op de derde plaats in de EU wat betreft aardgasreserves, na Nederland en het Verenigd Koninkrijk. Mogelijk dat door de Brexit en de verminderde Nederlands productie de positie nog versterkt wordt. Er lopen onderhandelingen over de exploitatie van meer gasvelden in de Zwarte Zee.

Overige Roemeense notities

- Evenals alle Oost-Europese landen heeft Roemenië met **ontvolking** te kampen. De Bulgaarse politicoloog Ivan Krastev in zijn boek *After Europe* : lage geboortecijfers en arbeidsmigratie zorgen voor arbeidstekorten, krakende pensioensystemen en pessimisme onder de achterblijvers in uitstervende dorpen. Het verklaart volgens hem ook de afkeer van vluchtelingen. En deels ook het verzet tegen sociale veranderingen, zoals het homohuwelijk.
- Tweederde van de Roemenen op het platteland heeft geen **stromend water**.
- Op 27 oktober was er een krachtige **aardbeving** in Roemenië (5,8 op de schaal v. Richter). In hetzelfde gebied was in 1977 een beving (kracht 7,4) met 1570 doden en 11.000 gewonden tot gevolg.
- Volgens een artikel in Britse bladen is Roemenië het meest over het hoofd geziene land in Europa als **vakantiebestemming**.
- Roemenië staat op de laatste plaats in de EU qua **digitalisering**.
- De *WJP Rule of Law Index* beoordeelt **de rechtstaat** in 113 landen. In 2018 is Roemenië van de 32e naar de 29e plaats gestegen.
- In 2018 heeft Roemenië te kampen gehad met veel gevallen van (**Afrikaanse**) **varkenspest**. De bestrijding is lastig omdat het merendeel van de varkens zéér kleinschalig wordt gehouden.

*****

Echte hulp is investeren in mensen !!

U kent het motto van onze stichting: "ECHTE HULP IS INVESTEREN IN MENSEN"

Als het uw bedoeling is dat donaties aan een goed doel niet verdwijnen in dure apparaatskosten en salarissen, en dat hulp **kleinschalig** en **direct** moet zijn dan bent u bij ons aan het goede adres. Wij hebben weinig kosten en er blijft ook in Roemenië niets aan strijkstokken hangen.

Hoe meer mensen ons werk steunen hoe beter. Misschien vindt u in uw familie- of kennissenkring personen die ons ook willen steunen. De toekomstige studenten in Roemenië zullen u dankbaar zijn !

Wij wensen alle lezers van deze Nieuwsbrief en iedereen die onze stichting een goed hart toedraagt prettige feestdagen en een voorspoedig Nieuwjaar!

Rud Leunissen, voorzitter
Gelrestraat 8A
6151 JA Munstergeleen
tel. 046 4510720
e-mail : rud@ziggo.nl

Piet Verhoeven, secretaris
Dunckellaan 19
6132 BK Sittard
tel. 046 4515006
e-mail: p.a.m.verhoeven@home.nl

George van Neijenhoff, lid
Herdenkingsplein 17A
6211 PX Maastricht
tel. 043 3645681
george.vn@hotmail.com

Stichting Hulpfonds Jongeren Roemenië

www.hulpfondsroemenie.nl

Postbank NL88 INGB 0007 1754 66
Rabobank NL84 RABO 0129 1220 33